

TWEEDE BESTUURSRAPPORTAGE 2024

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	1
1. Inleiding	3
2. Afwijkingen in budgetten begroting 2024.....	5
3. Technische begrotingswijzigingen	17
4. Kredieten	19
5. Recapitulatie afwijkingen in budgetten begroting 2024	20
6. Stand van zaken majeure projecten	22

1. Inleiding

In deze bestuursrapportage worden de afwijkingen in de uitvoering van de begroting 2024 gemeld en toegelicht.

Het verwachte resultaat voor 2024 van de begroting na deze bestuursrapportage bedraagt € 10.963.000 voordelig. Onderstaand zijn de mutaties ten opzichte van de oorspronkelijke begroting 2024, die tot het huidige saldo hebben geleid, weergegeven.

Tabel 1 Begrotingssaldo tweede bestuursrapportage 2024

(bedragen x € 1.000; - = negatief effect)	
Saldo oorspronkelijke begroting 2024	3.351
Effect tweede bestuursrapportage 2023	857
Reeds eerder besloten	
1e tot en met 7de begrotingswijziging	-353
Saldo na tweede bestuursrapportage 2023	3.855
Bijstellingen eerste bestuursrapportage 2024	-1.546
Saldo voor tweede bestuursrapportage 2024	2.309
Begrotingswijziging 8, 9 en 13	-239
Resultaat tweede berap 2024	
Bijstellingen 2024, effect op exploitatie per saldo positief	8.721
Bijstellingen 2024 onttrokken aan de reserve, effect op exploitatie per saldo positief	171
	8.893
Begrotingssaldo na tweede bestuursrapportage 2024	10.651

De op 9 november 2023 in de raad vastgestelde begroting 2024 kende een saldo van € 3.351.000 positief. Het structurele effect van de tweede bestuursrapportage 2023 (raad 19 december 2023) bedroeg voor 2024 € 857.000 positief. De totale impact van de eerste tot en met de zevende begrotingswijzigingen resulteerde in een negatief bedrag van € 353.000. Het saldo van de begroting vóór de eerste bestuursrapportage 2024 was daarmee € 3.855.000 positief.

Het structureel effect van de eerste bestuursrapportage 2024 (raad 2 juli 2024) bedroeg € 1.546.000 negatief. Het verwachte saldo voor 2024 na 1e bestuursrapportage komt uit op € 2.309.000 positief.

Na de vaststelling van de eerste bestuursrapportage zijn er twee begrotingswijzigingen doorgevoerd die nog in het saldo moeten worden verwerkt. Tijdens de raadsvergadering van [18 juni 2024](#) is het voorstel 'Vorbereidingskrediet herinrichting Vismarkt' met bijbehorende begrotingswijziging goedgekeurd.

Daarnaast is het voorstel voor de aankoop van het agrarisch bedrijf Heesbeen inmiddels ook vastgesteld. Deze twee begrotingswijzigingen waren nog niet opgenomen in het saldo, maar worden nu alsnog verwerkt.

In de raadsvergadering van 29 oktober 2024 staat het subsidieverzoek van Dorpshuis D'n Bork op de agenda. Het voorstel is om een startsubsidie van € 80.000 toe te kennen voor de oprichting van een stichting die het beheer van Dorpshuis D'n Bork in Nieuwkuijk zal overnemen. Hoewel er nog geen definitief besluit is genomen, wordt deze begrotingswijziging alvast opgenomen in de tweede bestuursrapportage, zodat het wordt meegenomen in het saldo.

Het totaal van deze wijzigingen resulteert in een negatief effect van € 239.000 op het saldo.

Het effect van de tweede bestuursrapportage 2024 bedraagt € 8.581.000 positief. Deze bestaat uit een bruto bijstelling van € 8.410.000 positief waarbij van de negatieve bijstellingen die hierin inbegrepen zijn voor € 171.000 worden gedekt door reservemutaties.

Een toelichting op alle mutaties leest u op pagina 5 en verder. Verder informeren we u over de stand van zaken in de majeure projecten.

Een aantal budgetaanpassingen heeft een structurele doorwerking naar 2025 en latere jaren. Hiervan wordt het overzicht verstrekt waarbij de structurele doorwerking voor de jaren 2025 t/m 2027 wordt weergegeven (- = negatieve doorwerking, + = positieve doorwerking).

Taakveld	Structureel effect exploitatie	2025	2026	2027
	Programa Openbare orde en veiligheid			
	Uitvoering Wet betaalbare huur	-10.716	-10.716	-10.716
	Programma Economie en recreatie			
	Huur bezoekerscentrum	25.000	25.000	25.000
	Pumptrack kapitaallasten	-2.880	-2.880	-2.880
	Programma Onderwijs			
	Hoger klokuurvergoeding bewegingsonderwijs	-28.500		
	Programma Sport en cultuur			
	Hogere inkomsten klokuurvergoedingen bewegingsonderwijs	15.000		
	Openbare bibliotheken	-135.777	-135.777	
	Hogere kapitaallasten vervangingsinvesteringen Buitendienst	-5.278	-5.232	-5.186
	Programma Sociaal domein			
	Toezicht en handhaving aanpassing kwaliteitseisen kinderopvang	-4.213		
	Participatie	-39.661	-40.474	-40.017
	Kinderopvang sociaal medische indicatie (SMI)			
	Meerkosten jeugd	-1.100.000	-1.128.758	-1.173.405
	Indexatie WMO demografie	-150.000	-168.859	-333.440
	Wet op de lijkbezorging		-8.171	-8.298
	Algemene dekkingsmiddelen			
	Uitkering gemeentefonds n.a.v. sept circulaire	1.395.009	2.368.925	2.184.591
	Totaal	-42.016	893.058	635.649
	beginsaldo meerjarenbegroting 2025-2027 (na wijzigingen)	3.849.407	-1.780.106	-1.566.159
	Meerjarensaldo na structureel doorwerkende wijzigingen 2e berap 2024	3.807.391	-887.048	-930.510

2. Afwijkingen in budgetten begroting 2024

Algemeen

Mutaties in 2024 naar aanleiding van bijstellen toegerekende rente aan grondexploitatie

Bij het opstellen van de begroting 2024 is gewerkt volgens de op dat moment geldende notitie rente van de commissie BBV waarbij er een specifieke berekening moest worden gemaakt voor de aan grondexploitatie toe te rekenen rente. Inmiddels is de notitie rente herzien en mag, ook voor 2024, het algemeen berekende rentepercentage aan de grondexploitatie worden toegerekend. Het bij de begroting 2024 berekende percentage was 1,4%. Voor deze bestuursrapportage is de renteberekening herzien met de meest recente, en ingeschatte, rentebaten en -lasten waarbij de renteberekening nu uitkomt op 0,6%.

Doordat minder rente wordt toegerekend aan de grondexploitatiecomplexen wijzigt ook de berekende eindwaarde van de complexen. Voor winstgevendende complexen houdt dit in dat meer (tussentijdse) winst kan worden genomen en voor de complexen die verlieslatend zijn kan de verliesvoorziening voor een deel vrijvallen. De aangepaste (tussentijdse) winstnemingen zullen worden verwerkt bij het herzien van de exploitatieberekeningen voor de jaarrekening 2024. De vrijval van verliesvoorzieningen wordt nu meegenomen in deze bestuursrapportage.

Onderstaand treft u het overzicht aan van de verliesvoorzieningen en de mutaties daarin.

verliesvoorzieningen	JRFK 2023	2e Berap	Vrijval in 2e berap 2024
cpl. 25, Geerpark	2.065.490	2.029.486	36.004
cpl. 59, Verdoorn Heesbeen	145.742	142.175	3.567
cpl. 64, Steenenburg (bedrijven)	1.270.538	1.192.503	78.034
cpl. 64, Steenenburg (wonen)	2.393.077	2.226.656	166.421
cpl. 73, De Gorsen	341.848	327.996	13.852
cpl. 90, Nassaudwarstraat, nabij 3	193.782	188.155	5.626
cpl. 66, Schoolstraat-Zuid, Drunen	1.984.265	1.984.265	0
	8.394.741	8.091.236	303.505

In de tweede bestuursrapportage 2020, de twee bestuursrapportages 2021 en de 2^e bestuursrapportage 2023 zijn er mutaties geweest naar aanleiding van een wijziging van de rekenrente. De effecten zijn daarbij direct afgedekt door te muteren met de algemene reserve. Om de lijn daarvan vast te houden wordt nu ook deze afname van de verliesvoorziening rechtstreeks ten gunste van de algemene reserve te brengen.

De mutatie heeft voor € 81.602 betrekking op het taakveld 320 Fysieke bedrijfsinfrastructuur en voor € 221.903 op het taakveld 820 Grondexploitatie (niet bedrijventerrein).

Programma Bestuur en beheer

Taakveld 001 Bestuursorganen

Vorming voorziening plusuren

De accountant heeft eerder geadviseerd een voorziening te treffen voor verlofuren die mogelijk uitbetaald moeten worden. Doordat er een aantal medewerkers is met nog een aanzienlijk aantal verlof uren wordt nu hiervoor een voorziening gevormd. Dit is de voornaamste oorzaak van een nadelig verschil circa € 300.000.

Taakveld 002 Burgerzaken

Voordeel documentenpiek

In het kader van de piek in de uitgifte voor reisdocumenten was er een bedrag beschikbaar voor extra (tijdelijke) capaciteit. Dit heeft in 2024 niet volledig benut hoeven te worden. Dit leidt tot een besparing van €30.000.

Taakveld 003 Beheer gemeentelijke eigendommen

Kosten inzake verkoop/herontwikkelingen

Er wordt verwacht dat de kosten voor de verkoop van gemeentelijke eigendommen incidenteel zullen worden overschreden met € 40.000. Deze overschrijding heeft te maken met diverse kosten zoals het plaatsen van een tijdelijke alarmkoffer, het aanleggen van opritten en klein tijdelijk beheer om verval van eigendommen te voorkomen. Dit betreft eigendommen die in herontwikkeling zijn of percelen grond die verkocht worden. Het gaat hier om verschillende panden en gronden, zoals de kavelverkoop van de Oude Haven en herontwikkelingsvastgoed aan de Demer, Akker en Grotestraat.

Kosten strategische aankoop en evaluatie pacht

Voor de strategische aankoop zijn advies- en onderzoekskosten gemaakt. Dit betreffen objecten die onderzocht zijn in het kader van opvang en objecten met landbouwgronden waardoor het pachtareaal wordt aangevuld. Daarnaast zal er nog een evaluatie worden gedaan van de uitgifteronde van de liberaliseerde pacht. Dit leidt tot een eenmalige overschrijding van € 55.000.

Verkoop gemeentelijke eigendommen

In het kader van de GOL zijn er enkele percelen verkocht voor een bedrag van € 210.340. De boekwaarde van de betreffende percelen bedraagt € 84.525. Het verschil tussen de opbrengst en de boekwaarde bedraagt € 125.815 en komt ten gunste van de verkoop gemeentelijke eigendommen. Daarnaast zijn er diverse rest- en groenstroken verkocht (€ 75.000). In totaal is er een incidenteel voordeel van € 200.000.

Programma Openbare orde en veiligheid

Taakveld 110 Crisisbeheersing en Brandweer

Resultaat 2023 Veiligheidsregio Brabant-Noord

Uit het financiële jaarverslag van de veiligheidsregio Brabant-Noord (VRBN) over 2023 blijkt, dat de VRBN een positief resultaat heeft behaald van ruim € 1.500.000.

Op basis van dit resultaat heeft het Algemeen Bestuur van de VRBN besloten een deel hiervan uit te keren aan de deelnemende gemeenten. Voor de gemeente Heusden betekent dit dat wij over 2023 een bedrag van € 50.197 ontvangen.

Uitvoering wet betaalbare huur

Op 1 juli 2024 is de Wet betaalbare huur (Wbh) in werking getreden. Deze wet zorgt ervoor dat verhuurders een huurprijs vragen die in verhouding staat tot de kwaliteit van de woning. Voor de handhaving van deze wet heeft de gemeente nieuwe taken gekregen. Om gemeenten financieel te ondersteunen bij de implementatie en uitvoering van deze wet, stelt het Rijk middelen beschikbaar. Het structurele bedrag van € 10.716 dat we hiervoor ontvangen, wordt specifiek gelabeld voor de bijbehorende kosten.

Programma Verkeer en vervoer

Taakveld 210 Verkeer en vervoer

Restauratie rolpaarden kanonnen Vesting

Eind 2023 bleek dat de rolpaarden, de dragers van de kanonnen op de vestingwallen in Heusden, in slechte staat verkeerden door houtrot. Hierdoor zakten sommige rolpaarden door hun assen. Verschillende onderdelen moesten worden gerepareerd of vervangen. Inmiddels zijn de rolpaarden hersteld en verkeren ze weer in goede staat. De eenmalige kosten voor het herstel bedragen € 65.000.

Hogere kosten onkruidbestrijding op verhardingen

Eind 2023 hebben we besloten na afloop van het contract in maart 2024, de samenwerking met de aannemer voor onkruidbestrijding op verhardingen niet te verlengen, omdat de prestaties niet voldeden aan de gemaakte afspraken. Ondanks herhaaldelijke gesprekken bleef verbetering uit. De aannemer heeft daarop een schadeclaim ingediend voor vermeend meerwerk. Uiteindelijk hebben we in overleg met de aannemer een schikking getroffen, waarvoor € 75.000 aan kosten zijn gemaakt. Deze meerkosten worden nu opgenomen in de tweede bestuursrapportage van 2024. In de eerste bestuursrapportage van 2024 werd al melding gemaakt van een nieuwe aanbesteding voor de periode april tot en met december 2024, die € 87.000 boven het beschikbare jaarbudget uitkwam. Bij het opstellen van de eerste bestuursrapportage is echter per abuis geen rekening gehouden met de nog openstaande termijnen van de vorige aannemer voor het eerste kwartaal van 2024. Deze kosten, inclusief de termijnen 11, 12, 13 en de eindtermijn, bedragen in totaal € 101.000. Naast de kosten voor het afhandelen van de oude overeenkomst zijn er ook kosten voor het monitoren van de beeldkwaliteit (schouwrondes). Er worden jaarlijks zes schouwrondes extern uitgevoerd, waarvan drie worden bekostigd uit het beschikbare budget van de buitendienst. De kosten voor de overige drie rondes bedragen € 11.000 en leiden in 2024 tot een budgetoverschrijding. De totale meerkosten in 2024 bedragen daarmee € 187.000. Daarnaast is het mogelijk dat er extra kosten ontstaan door de nieuwe aanbesteding voor onkruidbestrijding op verhardingen voor 2025. Als dit het geval is, zullen deze kosten worden meegenomen in de eerste bestuursrapportage van 2025.

Programma Economie en recreatie

Taakveld 320 Fysieke bedrijfsinfrastructuur

Vrijval verliesvoorziening n.a.v. wijziging rentetoekening

Toelichting van deze incidentele bijsturing is terug te vinden onder de rentemutaties zoals beschreven onder algemeen, enkele pagina's hiervoor.

Taakveld 340 Economische promotie

Huur bezoekerscentrum

Voor de indexatie van de huurprijs voor het streekarchief is gerekend met een indexpercentage van 3%. De daadwerkelijke indexering bedraagt 3,8% (CBS CPI Alle huishoudens). Dit leidt tot een structureel hogere opbrengst van € 25.000.

Programma Onderwijs

Taakveld 420 Onderwijshuisvesting

Klokurenvergoeding bewegingsonderwijs

In de vergadering van 16 september 2024 heeft het college besloten de berekende klokurenbeschikking voor bewegingsonderwijs voor het schooljaar 2024-2025 vast te stellen. In deze beschikking is tijdelijk een opslag van 20% verwerkt, waardoor de kosten voor bewegingsonderwijs hoger uitvallen. Dit zorgt ervoor dat er voldoende bewegingsonderwijs kan worden aangeboden. De extra kosten bedragen voor 2024 € 26.000 en voor 2025 € 28.500. Daartegenover staan hogere inkomsten voor het Sportbedrijf, die op taakveld Sport verantwoord zullen worden.

Taakveld 430 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken

Lagere kosten voorschoolse voorziening peuters

De minderkosten voor 2024 bedragen € 64.000. Dit komt doordat we jaarlijks middelen ontvangen van het Rijk om onderwijsachterstanden tegen te gaan. Deze middelen worden ingezet voor voorschoolse en vroegschoolse educatie (VVE) en om peuters te bereiken voor deze voorzieningen. Naast de middelen van het Rijk hebben we ook jaarlijks een budget in onze begroting opgenomen voor de uitvoering van deze VVE-voorzieningen.

De afgelopen jaren hebben we echter meer geld van het Rijk ontvangen dan nodig was voor de uitvoeringskosten. Hierdoor hebben we extra kunnen investeren in aanvullend aanbod, zoals VVE-voorzieningen in het voorliggend veld, een intensiever VVE-aanbod in het primair onderwijs en taalondersteuning voor ouders.

Voor 2024 willen we een deel van de uitvoeringsmiddelen gebruiken om extra ondersteuning te bieden in de voorschoolse voorzieningen door een derde pedagogisch medewerker in te zetten. Daarnaast willen we starten met het aanbieden van VVE binnen de dagopvang, als aanvulling op het bestaande aanbod in de peuteropvang.

Huur doorgeefwinkel

De voormalige peuterspeelzaal in de Caleidoscoop in Vlijmen stond leeg, maar sinds november 2023 is daar de doorgeefwinkel gevestigd. Hiervoor wordt aan ons huur betaald door deels woonveste, die het initiatief steun, en deels door de buurt bestuurt. In de begroting voor 2024 is geen rekening gehouden met de huurinkomsten van deze doorgeefwinkel, wat resulteert in een incidenteel voordeel van € 30.000. De verwachting is dat de ruimte ook volgend jaar verhuurd zal blijven.

Programma Sport en cultuur

Taakveld 520 Sport

Inkomsten bewegingsonderwijs

In de beschikking voor de klokurenvergoeding bewegingsonderwijs voor het schooljaar 2024-2025 is tijdelijk een opslag van 20% verwerkt. Dit betekent dat de kosten bewegingsonderwijs hoger worden. Doordat de scholen meer gebruik maken van de beschikbare ruimte ontstaan tijdelijke meer inkomsten voor het Sportbedrijf in het jaar 2024 en 2025 van respectievelijk € 14.000 en € 15.000. Hier tegenover staan hogere kosten op taakveld Onderwijs.

Taakveld 540 Kunst en cultuur

Hogere bijdrage Streekarchief Land van Heusden en Altena

Tijdens de raadsvergadering van [18 juni 2024](#) heeft de raad ingestemd met de gewijzigde begroting 2024 van het Streekarchief Langstraat Heusden en Altena. De begrotingswijziging 2024 houdt verband met stijgende personeelskosten, huisvestingskosten, kosten e-depot en werkzaamheden in het kader van digitale toegankelijkheid. Het Heusdens aandeel bedraagt € 19.116. Deze aanvullende bijdrage wordt nu opgenomen in de bestuursrapportage 2024.

Taakveld 560 Media

Openbare bibliotheken

Gemeenten krijgen een wettelijke zorgplicht voor de openbare bibliotheek. Om deze taak uit te voeren, ontvangen zij vanaf 2027 een structurele bijdrage via het gemeentefonds. Tot de invoering van deze zorgplicht ontvangen gemeenten een decentralisatie-uitkering om zich voor te bereiden op deze nieuwe verantwoordelijkheid. Voor Heusden bedraagt deze uitkering zowel in 2025 als in 2026 € 136.000 per jaar. Het college beraadt zich nog hoe deze gelden in te zetten.

Huur bibliotheek Drunen

De bibliotheek is verhuisd naar De Voorste Venne, waardoor er geen huurinkomsten meer zullen zijn. Dit leidt tot een eenmalig nadeel van € 62.000. In de begroting voor 2025 was er rekening mee gehouden dat er geen huurinkomsten meer zouden komen.

Programma Sociaal domein

Taakveld 610 Samenkracht en burgerparticipatie

Hogere bijdrage geluidsisolerende maatregel De Steeg en de Haarstek

Enkele jaren geleden is door de stichting Hart voor Haarsteeg een pand gekocht. Er bleven klachten en processen komen met betrekking tot geluid. Aan de hand van een rechterlijke uitspraak is nu in overleg met de Omgevingsdienst Midden en West-Brabant een plan opgesteld om geluidsisolerende maatregelen te gaan treffen waarmee de geluidsoverlast moet worden opgelost. Een deel van de kosten voor de maatregel neemt de stichting Hart voor Haarsteeg voor haar eigen rekening. In de raadsvergadering van [24 september 2024](#) is besloten een incidentele gemeentelijke bijdrage van € 200.000 beschikbaar te stellen.

Budget overheveling vluchtelingenopvang Oekraïne

Voor het uitvoeren van de taken voor de vluchtelingenopvang Oekraïne, ontvangt de gemeente middelen van het Rijk. De middelen bestaan uit een normbedrag per dag per opvangplek en uit een transitievergoeding voor de verbouwingkosten. Het positieve saldo over 2023 van € 4.774.000 is bij de jaarrekening overgeheveld naar 2024. Niet bestede middelen hoeven niet te worden terugbetaald. De verwachting was dat deze middelen nodig zouden zijn voor de vluchtelingenopvang in 2024. In 2024 zijn er wederom middelen aangevraagd en ontvangen van het rijk. Deze middelen zijn voldoende om de taak van de gemeente om vluchtelingen onderdak en een thuis te bieden, te vervullen. Hierdoor kan het positieve saldo van € 4.774.000 uit 2023 vrijvallen ten gunste van het begrotingssaldo. Daarnaast gaan we er vanuit dat we ook in 2024 een gelden overhouden wat tot een bedrag van € 4.676.000 kan vrijvallen. In totaal wordt er dus een bedrag van € 9.450.000 vrijgegeven in de 2^e bestuursrapportage.

Statushouders

Sinds 2024 wordt door Baanbrekers een andere specificatie van de kosten voor de inburgeringstrajecten gehanteerd dan voorheen. In 2023 zijn enkele kosten die op de SPUK inburgering verhaald kunnen worden, opgenomen in de algemene uitvoeringskosten. In 2024 zijn deze kosten wel uitgesplitst. Hierdoor is het mogelijk om meer van deze kosten op het budget SPUK inburgering te verhalen in plaats van op het gemeentefonds. Voor 2024 betekent dit een voordeel van € 140.000.

Toezicht en handhaving aanpassing kwaliteitseisen kinderopvang

Het Rijk heeft middelen beschikbaar gesteld voor incidentele meerkosten voor toezicht en handhaving met betrekking tot de aangepaste kwaliteitseisen in de kinderdagopvang, buitenschoolse opvang en meertalige opvang voor de jaren 2024 en 2025. Deze aanpassingen zijn ingegaan op 1 juli 2023, 1 februari 2024 en 1 juli 2024. De middelen zijn bedoeld voor de implementatie van de regelgeving bij gemeenten en de GGD, evenals voor het uitvoeren van de eerste ronde toezicht en handhaving op de gewijzigde kwaliteitseisen. Voor Heusden zijn de bedragen € 2.645 voor 2024 en € 4.213 voor 2025.

Taakveld 640 Begeleide participatie

Verwacht voordeel Baanbrekers 2024

De tweede bestuursrapportage van Baanbrekers is op 1 november in het DB van Baanbrekers behandeld en wordt door het AB op 11 november behandeld. Deze bestuursrapportage laat een positief resultaat zien van € 3.697.000 voor Baanbrekers. Vooruitlopend op definitieve vaststelling door het AB wordt in deze bestuursrapportage voor Heusden rekening gehouden met het Heusdense aandeel in de € 3,7 mln, minus een aangekondigde resultaatbestemming van € 515.000 voor het uitvoeren van de speerpunten zoals in de kaderbrief van Baanbrekers zijn opgenomen en verwerkt in de begroting 2025. Voor Heusden komt dat neer op een voordeel van circa € 1,2 mln. Verdere informatie hierover vindt u in de tweede bestuursrapportage van Baanbrekers.

Taakveld 650 Arbeidsparticipatie

Integratie uitkering Participatie

In de septembercirculaire gemeentefonds heeft het Rijk vanaf 2025 middelen beschikbaar gesteld als compensatie voor de afschaffing van lage-inkomensvoordeel in de sociale werkvoorziening. Voor Heusden komt dit neer op circa € 40.000 vanaf 2025. Aangezien dit onderdeel is van de participatiemiddelen wordt conform de GR van Baanbrekers doorbetaald aan Baanbrekers.

Alleenverdienersproblematiek

Gemeenten hebben de mogelijkheid om financiële ondersteuning te bieden aan huishoudens die in 2023 en 2024 door de alleenverdienersproblematiek onder het bestaansminimum komen te vallen. Ze kunnen de gemiste huur- en zorgtoeslag compenseren via de individuele bijzondere bijstand. Met behulp van deze decentralisatie-uitkering ontvangen gemeenten budget om bijzondere bijstand aan de betreffende huishoudens te verstrekken. Voor Heusden bedraagt dit budget € 36.280 voor 2024.

Taakveld 660 Maatwerkvoorzieningen (WMO)

Indexatie WMO Demografie

Met de VNG is afgesproken dat in de toekomst (een nader te bepalen deel van) de Wmo niet langer via de algemene uitkering van het Gemeentefonds gaat, maar via een aparte financiering. Afhankelijk van de gekozen bekostigingsvorm wordt een passende geobjectiveerde indexering onderzocht die ook rekening houdt met kostenontwikkeling en demografie/vergrijzing. Vooruitlopend op de uitwerking heeft het Rijk het bedrag dat hiervoor geraamd was, een jaarlijkse tranche van € 75 miljoen vanaf 2026 oplopend tot € 300 miljoen in 2029, toegevoegd aan het gemeentefonds.

We zien de kosten voor WMO toenemen waarbij er naar verwachting ook sprake is van een structureel component. Dit is ook de reden waarom het Rijk het voornemen heeft om voor de WMO een aparte financieringsmethodiek te hanteren. Deze middelen zijn nu aan het gemeentefonds toegevoegd in afwachting van die methodiek. Derhalve stellen we nu ook voor om, anticiperend op toenemende kosten Wmo als gevolg van de vergrijzing, deze middelen al structureel te verwerken in deze bestuursrapportage.

Meerkosten woningaanpassingen WMO

Vorig jaar kregen we te maken met een tekort van € 130.000. Dit jaar zien we ook een aanhoudende stijging van de kosten voor woningaanpassingen, en we worden geconfronteerd met enkele onverwacht grote aanpassingen. Er zijn aanzienlijk meer woningaanpassingen uitgevoerd, waaronder de noodzakelijke installatie van trapliften. Momenteel bedraagt de budgetoverschrijding € 250.000, en we verwachten dat dit tegen het einde van het jaar zal oplopen tot een totaal van € 350.000. De trend dat inwoners langer thuis blijven wonen leidt vaak tot extra aanpassingen aan woningen, wat een belangrijke oorzaak is van de stijgende kosten. We verwachten dat een deel van deze kosten structureel zal zijn, gezien de demografische ontwikkelingen. Tegenover de hiervoor opgenomen verwachte structurele kostenstijging staan de hierboven vermelde extra ontvangen rijksmiddelen.

Meerkosten hulpmiddelen WMO

De afwijking is deels het gevolg van de toenemende vergrijzing, waardoor steeds meer mensen een beroep doen op de Wmo en langer zelfstandig thuis blijven wonen. Dit leidt tot complexere en meer diverse hulpvragen. Als gevolg hiervan stijgt het aantal verstrekte hulpmiddelen en neemt de vraag naar specifieke aanpassingen toe. Deze trend van langer thuis blijven wonen en actief deelnemen aan de samenleving resulteert in € 75.000 aan extra kosten, wat bijdraagt aan de budgetoverschrijding.

Meerkosten vervoersvoorziening WMO

De kosten voor vervoersvoorzieningen worden beïnvloed door een toename in PGB-toewijzingen voor vervoersmiddelen, met name scootmobielen. We verwachten een budgetoverschrijding van € 60.000.

Taakveld 671 Maatwerkdienstverlening 18+

Meerkosten begeleiding WMO (SIEM) & Minderkosten begeleiding WMO (PPP)

Er is een toename in het aantal begeleidingsvragen voor Siem, wat resulteert in meer doorverwijzingen naar de gecontracteerde aanbieder. Dit leidt tot een hogere vaststelling van de lumpsum bijdrage 2024. Tegelijkertijd worden er minder Persoonlijk Passende Pakketten (PPP's) afgegeven voor Wmo-begeleiding. Per saldo verwachten we € 150.000 aan meerkosten.

Taakveld 672 Maatwerkdienstverlening 18-

Meerkosten Crossroads & regionale jeugdhulp

We voorzien een overschrijding op de begroting jeugdhulp. Deze afwijking kent meerdere oorzaken.

- 1) Bijstelling budget Crossroads. Crossroads is het samenwerkingsverband dat in de regio Hart van Brabant gecontracteerd is voor hoog-specialistische jeugdhulp. Zij zijn taakgericht ingekocht. Dit wil zeggen dat zij een budget hebben gekregen om deze hulp voor een ingeschat aantal cliënten in de regio te bieden. Door verschillende oorzaken komen zij niet uit met dit budget. Dit komt onder andere door een te laag ingeschat aantal cliënten. Uit een intensief traject van analyses en gesprekken tussen Crossroads en de Regio Hart van Brabant is uiteindelijk uit onderhandelingen een extra betaling van € 11,1 miljoen overeengekomen voor 2024. Voor Heusden komt dit neer op ongeveer € 1 miljoen.
- 2) Met de komst van het Jeugd- en Gezinsteam was een besparing beoogd op de jeugdhulpkosten. Deze besparing is verwerkt in onze begroting. Hoewel we de eerste effecten zien in betere hulp voor gezinnen en in minder verwijzingen naar jeugdhulp, vertaalt dit zich nog niet in een zichtbare besparing op de totale jeugdhulpkosten. We constateren dat bij de start van het Jeugd- en Gezinsteam deze besparing te positief is ingeschat. Het team heeft tijd nodig gehad om op sterkte te komen, zowel inhoudelijk als in capaciteit. We hebben resultaten geboekt in het verlagen van de instroom in jeugdhulp. Door de doorlooptijd van jeugdhulptrajecten zit er een vertraging in het effect op het aantal jeugdigen in jeugdhulp. Pas sinds kort zien we dit aantal ook feitelijk dalen. Vooralsnog lijkt het er op basis van de tweede prognose op dat we onze eigen begroting met ongeveer € 2 miljoen overschrijden. Dit kan, naast de tijd die het kost ook veroorzaakt worden door andere factoren zoals de autonome groei in de vraag naar jeugdhulp.

Beide bedragen zijn op dit moment nog onzeker. Aan de ene kant zien we dat in de tweede helft van dit jaar tot nu toe het aantal jeugdigen in jeugdhulp duidelijk lager is dan in de eerste helft van het jaar. Dit zou ertoe kunnen leiden dat de uiteindelijke jeugdhulpkosten bij de jaarafrekening lager uitvallen dan in de huidige prognose. Aan de andere kant is de situatie met Crossroads dusdanig onzeker dat dit nog alle kanten op kan. Omdat we in ieder geval een overschrijding verwachten, nemen we de informatie zoals die nu bij ons in beeld is mee in deze bestuursrapportage. Daarbij houden we wel rekening met een mogelijk structureel effect. Tot we een betere inschatting kunnen maken, reserveren we de middelen die het Rijk hiervoor beschikbaar stelt voor de toename van de jeugdhulpkosten.

Taakveld 710 Volksgezondheid

De inwerkingtreding van het wetsvoorstel van de modernisering van de Wet op de lijkbezorging (Wlb) is voorzien op 1 januari 2026. Ten behoeve van de financiering van de beoogde wettelijke uitbreiding van de taken van de gemeentelijke lijkschouwer is voor de periode 2026-2031 jaarlijks € 3,2 miljoen naar de algemene uitkering overgeheveld. Voor de jaren 2032 en verder dient over het structureel toekennen van middelen in het kader van het programma Werk aan Uitvoering (WaU) nog een besluit te worden genomen door de Ambtelijke Commissie Uitvoering (ACU). Voor Heusden betekent een bedrag van € 8.171 vanaf 2026.

Programma Bouwen en wonen

Taakveld 820 Grondexploitatie (niet bedrijventerrein).

Vrijval verliesvoorziening n.a.v. wijziging rentetoerekening

Toelichting van deze incidentele bijsturing is terug te vinden onder de rentemutaties zoals beschreven onder algemeen, enkele pagina's hiervoor.

Taakveld 830 Wonen en Bouwen

Meerkosten uitbesteding omgevingswet

In 2024 is er een aanzienlijke toename van het aantal dossiers dat aan de omgevingsdienst is uitbesteed, en dit heeft verschillende oorzaken. Ten eerste is er sprake van een capaciteitsgebrek binnen de eigen organisatie, waardoor het moeilijk is om aan alle aanvragen te voldoen. Bovendien is het aantal aanvragen fors gestegen, vooral door de bulk aanvragen uit december 2023 die pas in 2024 zijn behandeld. De complexiteit van de dossiers is eveneens toegenomen, wat meer tijd en expertise vereist. Daarnaast heeft de invoering van de nieuwe Omgevingswet invloed gehad op de manier van beoordeling en afhandeling. Al deze factoren hebben ertoe geleid dat meer dossiers zijn uitbesteed aan de omgevingsdienst om tijdige en kwalitatieve behandeling te waarborgen. Dit resulteert in extra kosten voor 2024 van € 35.000.

Hogere legesopbrengsten omgevingsvergunningen

De legesopbrengsten voor omgevingsvergunningen zijn sterk toegenomen door het grote aantal aanvragen. Dit levert naar schatting circa € 300.000 aan extra inkomsten op in 2024. Daartegenover staat dat we extra capaciteit moeten inzetten om al het werk te kunnen afhandelen. De inhuurkosten van € 35.000 worden dan ook gedekt uit deze extra legesopbrengsten.

Algemene dekkingsmiddelen

Taakveld 005 Treasury

Rente kosten en opbrengsten

In de eerste berap 2024 is al gemeld dat de kapitaalmarkt tot rust gekomen is en dat de rente zich heeft gestabiliseerd rond de 3%. Door de recente verlagingen van de rente door de ECB is de rente op aan te trekken leningen inmiddels weer enkele tienden % lager, de rente schommelt nu tussen 2,8% en 2,9% voor lineaire leningen met een looptijd van 15 jaar. Heusden heeft gedurende 2024 een fors saldo in de schatkist van het ministerie van Financiën wat het verplicht afgestorte deel van de liquiditeitsoverschotten bevat. Door het rijk wordt over het saldo een rentevergoeding betaald. Deze rentevergoeding is stabiel en relatief hoog maar beweegt mee met de besluiten van de ECB. Op 1 januari 2024 was het rentepercentage 3,91%, op 12 juni is het verlaagd tot 3,66% en op 18 september nogmaals verlaagd naar 3,41%.

Onderstaand worden de verwachte incidentele effecten voor het jaar 2024 toegelicht.

In september 2024 is de berekening voor de liquiditeitsprognose herzien. Uit deze herziening blijkt dat in 2024 vooralsnog géén nieuwe geldleningen hoeven worden aangetrokken, dit was al gerapporteerd in de eerste berap 2024.

Uit de liquiditeitsprognose blijkt ook dat het saldo van de Schatkist op een hoger niveau blijft dan was verwacht bij de eerste berap 2024. Hierdoor is ook de rentevergoeding, die is berekend op basis van de voor 2024 bekende rentepercentages voor schatkistbankieren, beduidend hoger dan ingeschat bij de eerste berap 2024. De in 2024 gerealiseerde rente tezamen met de berekende rente bedraagt € 572.000. In de eerste berap 2024 was deze rente berekend op € 140.000. een positieve invloed nu van € 430.000. Oorzaken voor de hoger dan eerder verwachte stand in de schatkist zijn bijvoorbeeld een aantal declaraties voor de vergoedingen voor opvang van Oekraïners, waarbij de uitgaven later volgen, de subsidie voor de woningbouwimpuls die niet eerder voorzien was, een nabetaling van 2023 voor de opvang Oekraïners die (onterecht) niet was opgenomen in de liquiditeitsprognose van de 1^e berap. Daarnaast volgen de uitgaven niet altijd de prognose, Investeringsuitgaven blijven in tijd achter waardoor, tijdelijke, hogere liquiditeiten beschikbaar blijven.

Toe te rekenen rente

Ter voorbereiding van de begroting 2025 is medio juli 2024 een liquiditeitsbegroting opgesteld. De uitkomsten van de berekening zijn bepalend geweest voor het in de begroting 2025 te hanteren percentage voor de toe te rekenen rente wat conform de door de commissie BBV uitgebrachte notitie rente moet worden berekend. Voor 2025 is een percentage van 0,95% berekend.

Deze liquiditeitsbegroting is ook de basis geweest voor een actualisatie van het voor 2024 te hanteren rentepercentage van de toe te rekenen rente. De herziene liquiditeitsprognose liet zien dat de voor de begroting 2024 opgenomen percentages van 1,4% voor grondexploitaties en 0,8% voor toe te rekenen rente voor overige investeringen per saldo een overdekking geven en dat er daarom de verplichting is om de bij de begroting gehanteerde percentages bij te stellen naar een percentage wat wel binnen de vastgestelde norm blijft. Heusden heeft bij het opstellen van de begroting 2024 gekozen om voor grondexploitaties de toe te rekenen rente afwijkend te laten zijn van de overige toe te rekenen rente. Deze rekenmethodiek was voor 2024 nog toegestaan. Inmiddels is de methodiek gewijzigd en is door de commissie BBV aangegeven dat de rente vanaf 2025 verplicht gelijk moet zijn en voor 2024 mag ook een gelijke rente worden gehanteerd. Er is daarom nu gekozen om vanaf 2024 voor zowel grondexploitatie als voor de overige toe te rekenen rente hetzelfde rentepercentage te gebruiken. De liquiditeitsbegroting is inmiddels weer herzien en de totale rentekosten en -opbrengsten geven nu aanleiding om het rentepercentage voor de toegerekende rente verder omlaag bij te stellen naar 0,6% waardoor de afwijkingnorm van maximaal 25% (saldo rentelasten minus -baten versus doorbelaste rente) die wordt genoemd in de notitie rente van de commissie BBV wel weer in beeld blijft.

In onderstaand overzicht wordt de tabel gepresenteerd.

Schema rentetoerekening 2024, bedragen *€ 1.000						
	begroot 2024		begroot 2024 bijstellen rente tot 0,75%, basis begroting 2025		begroot 2024 bijstellen rente tot 0,6%, meest recente berekening	
a. De externe rentelasten over de korte en lange termijn		1.952		1.700		1.689
b. De externe rentebaten over de korte en lange termijn		-313		-597		-787
Saldo rente baten en lasten		1.639		1.103		902
c. De rente die aan de grondexploitatie (moet) worden doorberekend	1,40%	-740	0,75%	-374	0,60%	-299
De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend (bijvoorbeeld riolering)		-		-		-
		-740		-374		-299
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente		899		729		603
d1. Rente over eigen vermogen		-		-		-
d2. Rente over voorzieningen		8		9		9
		8		9		9
Totaal geraamde aan taakvelden toe te rekenen rente		907		738		612
e. De aan taakvelden toe te rekenen rente (renteomslag)	0,80%	-986	0,75%	-867	0,60%	-694
f. Verwacht reneresultaat op het taakveld treasury		-79		-129		-82
		-79		-129		-82
Afwijkingspercentage tov aan taakvelden toe te rekenen rente		-8,79%		-17,70%		-13,60%

Het betreft hier de interne doorbelasting van het saldo van de betaalde rente en de ontvangen rente. Per saldo heeft dit in de meeste gevallen géén effect voor het exploitatieresultaat van 2024, echter een deel van de toegerekende rente belandt op in zogenaamde gesloten financieringsstromen wat wel een effect heeft op het exploitatieresultaat. Het gaat hier om de toegerekende rente aan de grondexploitatie (€ 395.400) en voorzieningen voor riool (€ 44.285) en voor afval (€ 2.939). Per saldo wordt hierdoor het exploitatieresultaat 2024 met € 442.624 nadelig beïnvloed. Voor de rentetoerekening die is berekend voor 2025 heeft een ander nagenoeg géén effect omdat verwacht wordt dat er ultimo 2024 weer liquiditeiten moeten worden aangetrokken en dat een hoog gestort bedrag in de "schatkist" niet meer aan de orde zal zijn. De ontvangen rente uit de schatkist was namelijk oorzaak van de renteafwijkingen over 2024.

Taakveld 007 Algemene dekkingsmiddelen

Verwerking meicirculaire en septembercirculaire 2024

Over de uitkomsten van de meicirculaire gemeentefonds bent u geïnformeerd met een raadsinformatiebrief van 25 juni jl. Het effect voor 2024 is in deze bestuursrapportage verwerkt. Voor een toelichting op de labelingen wordt verwezen naar de raadsinformatiebrief. De uitkomsten van de septembercirculaire worden hierna toegelicht.

De op Prinsjesdag verschenen Miljoenennota van het Rijk vertaalt zich voor gemeenten in de septembercirculaire gemeentefonds. De algemene uitkering 2024 neemt ten opzichte van de meicirculaire toe met € 1,4 mln. Dit komt met name door het voorschot op de ruimte onder het plafond van het BTW-compensatiefonds (€ 981.000) en een neerwaartse bijstelling van de WOZ-waarden wat leidt tot een positief effect op de algemene uitkering (€ 217.000). De labelingen in deze circulaire voor 2024 zijn beperkt en bedragen totaal € 50.000.

Meerjarig is het effect voor 2025 € 1,2 mln positief, voor 2026 € 2,2 mln positief en voor 2027 € 2,1 mln positief. Een groot deel van de positieve bijstelling komt omdat de middelen voor het besparingsverlies Jeugd en de indexatie demografie WMO aan het gemeentefonds zijn toegevoegd en doordat de definitie van de maatstaf Huishoudens met een laag inkomen en de berekening van het aandeel in de algemene uitkering is aangepast. Dit heeft voor Heusden een positief effect ten opzichte van de uitgangspunten van de berekening van het effect van de meicirculaire.

Het volume accres wordt vanaf 2024 gebaseerd op een 8-jaars historisch gemiddelde (t-9 t/m t-2) van de ontwikkeling van het bruto binnenlands product (bbp). In de septembercirculaire is een nieuwe raming voor het accres 2025 en verder opgenomen. Deze raming is gebaseerd op de actuele raming

van de ontwikkeling van het bbp door het Centraal Planbureau (CPB; MEV25). Voor de jaren 2025 tot en met 2029 is de raming van het volume deel neerwaarts bijgesteld. Het Rijk heeft daarin echter, na het verschijnen van de septembercirculaire de volume bbp-ontwikkeling nog opwaarts gecorrigeerd. In de decembercirculaire zullen de juiste bedragen bekend worden gemaakt. In de verwerking van de septembercirculaire is dit niet meegenomen.

De indexatie voor inflatie volgt de prijs bbp van het lopende jaar. Voor 2025 is de raming voor de prijs bbp omhoog bijgesteld. De ramingen voor de ontwikkeling van de prijs bbp lijkt structureel te laag te zijn. Zo is als voorbeeld het percentage van de prijs bbp voor het jaar 2024 vastgezet in de meicirculaire 2024 op basis van de Centraal Economisch Planbureau raming 2024 op 4%. Op basis van de werkelijke cijfers bedraagt de werkelijke ontwikkeling op basis van de Macro Economische Verkenning 2025 5,1%. Er vindt in deze circulaire geen compensatie voor de hogere prijsontwikkeling plaats.

In de septembercirculaire zijn een aantal (taak)mutaties en mutaties van de decentralisatie- en integratie-uitkeringen opgenomen die voor Heusden relevant zijn (negatief betekent een uitname uit het gemeentefonds):

Taakmutaties

- Besparingsverlies jeugd € 500 miljoen in 2026 en vanaf 2027 € 511 miljoen.
- Indexatie Wmo demografie € 75 miljoen in 2026 en oplopend naar € 300 miljoen in 2029.
- Wet op de lijkbezorging vanaf 2026 tot en met 2031 € 3,2 miljoen.
- Kinderopvang Sociaal Medische Indicatie (SMI) vanaf 2025 € 5,4 miljoen oplopend naar € 10 miljoen vanaf 2029.
- Toezicht en handhaving aanpassing kwaliteitseisen kinderopvang € 1,1 miljoen in 2024 en € 1,8 miljoen in 2025.
- Digitaal Stelsel Omgevingswet vanaf 2024 -€ 10,6 miljoen.
- Bijstand jongerennorm vanaf 2026 -€ 9,4 miljoen

Decentralisatie- en integratieuitkeringen

- Einde lening inburgersplichtig (2024)
- Landelijke aanpak adreskwaliteit (2024)
- Wet betaalbare huur (structureel vanaf 2024)
- Alleenverdienersproblematiek (2023 – 2024)
- Openbare bibliotheken (2025 / 2026)
- Participatie (structureel vanaf 2025)

Hieronder ziet u het effect op de algemene uitkering waarbij is aangegeven welke mutaties er worden gelabeld. Een aantal taakmutaties wordt niet specifiek gelabeld. De gelabelde taakmutaties worden bij het betreffende programma kort toegelicht.

Effect septembercirculaire gemeentefonds op Algemene uitkering	2024	2025	2026	2027
Uitkomsten septembercirculaire 2024	87.029.632	90.101.132	85.578.069	86.077.063
Uitkomsten meicirculaire 2024	85.661.509	88.706.123	83.209.144	83.892.472
Mutatie AU t.o.v. huidige raming	1.368.123	1.395.009	2.368.925	2.184.591
Oormerkingen				
Wet op de lijkbezorging			-8.171	-8.298
Toezicht en handhaving aanpassing kwaliteitseisen kinderopvang	-2.645	-4.213		
Wet Betaalbare huur	-10.716	-10.716	-10.716	-10.716
Alleenverdienersproblematiek 2023-2024	-36.280			
Openbare bibliotheken		-135.777	-135.777	
Participatie		-39.661	-40.474	-40.017
Effect meicirculaire op het begrotingsaldo na oormerkingen	1.318.482	1.204.642	2.173.787	2.125.560

Ten slotte is op basis van verrekeningen over voorgaande jaren in 2024 nog een bedrag van circa € 336.000 ontvangen.

Taakveld 008 Overige baten en lasten

Post onvoorzien

In 2024 is er nog géén gebruik gemaakt van de post onvoorzien die € 100.000 groot is. Voorgesteld wordt nu om deze post vrij te laten vallen ten gunste van het begrotingssaldo. Wanneer tussentijds nog gebruik gemaakt zou moeten worden van de post onvoorzien dan kan daarvoor ook het begrotingssaldo worden ingezet.

Taakveld 0.61 en 0.62

OZB woningen en niet-woningen

De OZB inkomsten 2024 zijn hoger dan was geraamd in de begroting 2024. Deze hogere opbrengst wordt veroorzaakt doordat er in totaal per saldo iets hogere WOZ waarden zijn door een toename van onroerend goed. De WOZ waarden vormen de basis voor de heffing van de OZB. De opbrengst uit OZB voor woningen is hierdoor circa € 60.000 hoger en voor niet-woningen circa € 20.000.

Overhead

ICT

In het huidige budget is rekening gehouden met aanschaf van zwaardere Microsoft M365 licenties (zogenaamde E5-licenties). Voor 2024 zijn deze licenties nog niet nodig, waardoor voor 2024 een voordeel is van € 40.000. Tevens is de stelpost voor de verSAASing software niet aangewend. Dit levert een incidenteel voordeel op van € 35.000.

Juridisch en fiscale advies

Er is een toename te zien van de juridische advieskosten. Dit wordt veroorzaakt door extra advies voor diverse zaken zoals, de aankoop van onroerende zaken, pachtbeëindiging, tarief hulp bij de huishouding, energietransitie, aanbesteding van de kermissen (€ 23.000) en de herberekening van het mengpercentage van de btw (€ 25.000) . Het budget dient te worden bijgesteld met € 50.000.

Meerkosten implementatie nieuwe financieel systeem

Op 9 januari 2024 heeft het college van burgemeester en wethouders besloten om in te stemmen met een definitieve opdracht aan Unit4 voor de levering van het financieel systeem ERPx. Dit financieel systeem wordt de vervanger van het huidig financieel systeem CODA wat aan het einde van de levensduur is en binnenkort niet meer wordt ondersteund. In de eerste bestuursrapportage zijn hier extra budgetten voor beschikbaar gesteld. Toen is ook reeds gemeld dat er mogelijk zijn er nog meer extra kosten konden komen voor bijvoorbeeld inhuur externen omdat interne medewerkers aanvullende implementatietaken moesten uitvoeren. Daar kon toen nog geen juiste inschatting van gemaakt worden. Verder dat de kosten om koppelingen naar andere applicaties te kunnen maken toen ook nog niet bepaald konden worden. Hierover is nu een beter inzicht ontstaan. Voor meerwerk Unit4 wordt een aanvullend bedrag voorzien van € 6.000, kosten inhuur personeel een extra bedrag van € 65.500, voor inhuur projectbegeleiding € 45.000, voor het maken van koppelingen naar diverse andere applicaties € 36.840 en voor onvoorziene posten € 10.000. In totaal wordt voorzien dat een aanvullend budget nodig is van € 163.340 wat een negatief effect heeft op het voorziene begrotingssaldo .

Centraal flexbudget

Door het jaar heen worden er diverse inhuurbudgetten beschikbaar gesteld. Dit zorgt voor een mutatie van het taakveld overhead, waar het centrale inhuurbudget primair is geraamd, naar diverse programma's. Daarnaast worden vacaturegelden, die zich bevinden op een bepaald programma, overgeboekt naar het centrale inhuurbudget. Als deze vacaturegelden niet (volledig) worden ingezet voor inhuur op hetzelfde programma, dan zijn de kosten op dat programma lager. Deze mutaties verlopen budgettair neutraal. Na de vaststelling van de eerste bestuursrapportage hebben de volgende mutaties plaatsgevonden:

Programma	Mutatie * € 1.000
1. Bestuur en beheer	-67
2. Openbare orde en veiligheid	17
3. Verkeer en vervoer	-12
4. Economie en recreatie	-131
5. Onderwijs	53
6. Sport en Cultuur	-7
7. Sociaal Domein	-4
8. Duurzaamheid, milieu en afval	34
9. Bouwen en wonen	-5
Algemene Dekkingsmiddelen	29
Overhead	93

Omdat hiermee de totale lastenraming van de diverse programma's wordt aangepast, raakt dit het budgetrecht van de raad en nemen we deze verdeling van het budget op in deze bestuursrapportage.

Het centraal flexbudget is bedoeld om pieken op te vangen in de bedrijfsvoering en uitgevallen medewerkers te vervangen. Dit kan zijn vanwege de overbrugging bij een openstaande vacature of in het geval van afwezigheid door bijvoorbeeld ziekte. Daarnaast kan het noodzakelijk zijn deskundigheid in te huren die we niet in huis hebben. Het budget is niet bedoeld voor het financieren van extra medewerkers voor nieuwe werkzaamheden. Naast het bedrag wat als flexbudget in de begroting is opgenomen, worden de voordelen uit nog niet ingevulde formatie toegevoegd aan dit budget. Het MT monitort elk kwartaal dit budget om tijdig de ontwikkelingen in kaart te brengen, zodat hierop ingespeeld kan worden. De inhuurbudgetten zijn onder controle en nog niet volledig besteed, mede door de extra inzet van eigen personeel is een bijstelling is niet nodig.

Begeleiding Europese aanbesteding

Binnen het cluster Buitendienst worden verschillende voertuigen gebruikt voor werkzaamheden aan de openbare ruimte. Een aantal van deze voertuigen, namelijk acht stuks, is afgeschreven en dringend aan vervanging toe. Gezien de geschatte waarde van de opdracht zal de vervanging van deze voertuigen Europees worden aanbesteed. Een goed aanbestedingstraject vereist specifieke inhoudelijke kennis, marktkennis en inzicht in de wet- en regelgeving omtrent aanbestedingsprocedures. Helaas is het inkoopteam door omstandigheden niet in staat om deze begeleiding te bieden en heeft het ook niet voldoende inhoudelijke kennis. De geraamde kosten hiervoor bedragen € 25.000.

Heffing VPB

In de begroting 2024 werd de fiscale last (kostenpost voor de gemeente als gevolg van te betalen vennootschapsbelasting die niet meer kan worden verrekend met toekomstige fiscale verliezen) nog geraamd op € 50.000. Inmiddels schatten we in dat de fiscale kostenpost over het boekjaar 2024 uit kan komen op ongeveer € 0,6 miljoen. De hogere fiscale last (een kostenpost voor de gemeente) volgt uit de jaarlijkse vennootschapsbelastingberekening en hangt samen met de fasering van kosten en opbrengsten in de tijd, verrekenmogelijkheden en positievere fiscale resultaten uit de grondexploitaties dan eerder geraamd.

Dit leidt tot een verhoging van de fiscale kostenpost bij de 2e berap met € 0,55 miljoen.

De daadwerkelijke fiscale kostenpost kan uiteindelijk pas worden berekend bij de totstandkoming van de jaarrekening 2024. De uitkomsten van de berekening zijn / blijven afhankelijk van de ontwikkeling van de (sinds de begroting 2024 toegenomen) fiscale resultaten uit de grondexploitaties en de daadwerkelijke verdeling van fiscale opbrengsten / lasten over de boekjaren. Daarbij speelt mee dat verliezen fiscaal gezien maximaal één jaar terug kunnen worden verrekend. Waarbij het ongunstig kan zijn wanneer fiscaal positieve resultaten (op fiscaal positieve complexen) zich eerder voordoen dan de fiscaal negatieve resultaten (op fiscaal negatieve complexen).

In de jaarrekening 2023 is in de toelichting op de vennootschapsbelasting al aangegeven dat niet uit was te sluiten dat er in 2024 nog sprake zou kunnen zijn van een aanvullende kostenpost (waarbij al een mogelijk bedrag van ongeveer € 1,1 miljoen werd genoemd). Het was toen nog te vroeg om die kostenpost al mee te nemen in het jaarresultaat. Op basis van nu bekende gegevens gaan we voor de 2e berap dus voorsnog uit van de genoemde fiscale kostenpost over het boekjaar 2024 van € 0,6 miljoen.

3. Technische begrotingswijzigingen

Programma Sociaal Domein

Taakveld 610 Samenkracht en burgerparticipatie

Opvang vluchtelingen Oekraïne

Voor de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne worden diverse kosten gemaakt, waaronder huisvestingskosten, leefgeld en inhuur. Gemeenten ontvangen een normbedrag van € 61 per dag voor elke gerealiseerde opvangplek om deze kosten te dekken. Voor de periode van juli tot en met december 2024 bedraagt dit totaal € 4.479.664. Aan deze middelen is een verantwoordingsverplichting richting het rijk verbonden. De bijstelling is budgettair neutraal, omdat zowel de inkomsten als de uitgaven worden aangepast.

Jeugd en gezinsteam

Op 28 september 2021 heeft de gemeenteraad besloten te investeren in het plan Heuse jeugdhulp en daarmee in de start van het Jeugd- en Gezinsteam (JGT). Op 1 maart 2022 is het JGT gestart. Voor de eerste periode zijn medewerkers ingehuurd bij de organisaties Sterk Huis en Farent. In 2022 is nagedacht over een invulling van de toekomstige samenwerkingsrelatie. Hierbij is gekozen voor een subsidierelatie met Sterk Huis voor de jaren 2023 en 2024. Door de gewijzigde samenwerkingsrelatie zijn twee openstaande vacatures voor in totaal 1,5 fte overgegaan naar Sterk Huis. De hiervoor resterende vacaturegelden in 2024 bedragen € 87.000 en worden omgezet naar een subsidiebudget. Dit is per saldo budgetneutraal.

Taakveld 630 Inkomensregelingen

BUIG

Het definitieve BUIG-budget voor 2024 en het voorlopige BUIG-budget voor 2025 is bekend gemaakt. Het definitieve BUIG-budget heeft voor de gemeente Heusden een positief effect van € 496.639. Het voorlopige BUIG-budget voor 2025 heeft echter een positief effect van € 793.123. Dit wordt meerjarig vanaf 2025 verwerkt. Naast een stijging van de inkomsten worden ook de uitgaven met een gelijk bedrag verhoogd omdat de BUIG-middelen, conform de gemeenschappelijke regeling, 1-op-1 worden doorgezet naar Baanbrekers. Het totale effect is dus neutraal.

Programma Duurzaamheid, milieu en afval

Taakveld 740 Milieubeheer

SPUK Lokale Aanpak Isolatie

In 2024 hebben we van het Rijk een bedrag van € 983.000 ontvangen voor de lokale aanpak van woningisolatie. Met deze specifieke uitkering is het de bedoeling dat wij als gemeente een isolatieprogramma ontwikkelen voor inwoners met slecht geïsoleerde koopwoningen. Zo bieden we ondersteuning aan (verenigingen van) eigenaren die moeite hebben met het verduurzamen van hun woning. Het bedrag van € 983.000 is bedoeld voor alle subsidies die tot en met 2026 worden aangevraagd. De bijstelling is budgettair neutraal, aangezien zowel de inkomsten als de uitgaven worden aangepast.

SPUK CDOKE

Met de tijdelijke regeling Capaciteit Decentrale Overheden voor Klimaat- en Energiebeleid (CDOKE) ondersteunt het Rijk gemeenten bij het versterken van hun interne organisatie voor de uitvoering van klimaat- en energietaken. In onze begroting hebben we hiervoor een bedrag van € 785.900 aan inkomsten opgenomen. Voor 2024 hebben we daarnaast een extra uitkering van € 347.850 ontvangen, bovenop de reeds toegekende CDOKE-uitkering. Ook deze bijstelling van € 347.850 is budgettair neutraal, omdat zowel de inkomsten als de uitgaven worden aangepast.

De technische wijzigingen leiden tot de volgende mutaties (per saldo neutraal):

Taakveld	Omschrijving	Uitgaven 2024		Inkomsten 2024		Meerjarig effect		
		Verhoging	Verlaging	Verhoging	Verlaging	2025	2026	2027
	Programma 7 Sociaal domein							
610	SPUK opvang vluchtelingen Oekraïne			€ 4.479.664				
610	SPUK opvang vluchtelingen Oekraïne	€ 4.479.664						
610	Omzetting formatie naar subsidie Jeugd en gezinsteam		€ 87.000					
610	Omzetting formatie naar subsidie Jeugd en gezinsteam	€ 87.000						
630	Bijstelling BUIG			€ 496.629		€ 793.123-	€ 793.123-	€ 793.123-
630	Bijstelling BUIG	€ 496.629				€ 793.123	€ 793.123	€ 793.123
	Programma 8 Duurzaamheid, milieu en afval							
740	SPUK Lokale Aanpak Isolatie			€ 983.000				
740	SPUK Lokale Aanpak Isolatie	€ 983.000						
740	SPUK CDOKE			€ 347.850				
740	SPUK CDOKE	€ 347.850						
		€ 6.394.143	€ 87.000	€ 6.307.143	€ -	€ -	€ -	€ -
	Cumulatief effect op uitgaven/inkomsten		€ (6.307.143)		€ 6.307.143			

4. Kredieten

Vervanging voertuigen

Er heeft een Europese aanbesteding plaatsgevonden voor de vervanging van een aantal voertuigen bij de Buitendienst. De vervangingsopgave is in percelen aanbesteed. Op een deel van de percelen is niet ingeschreven waardoor deze percelen opnieuw aanbesteed moeten worden.

Voor de vervanging van 2 voertuigen die mede ingezet worden voor de gladheidsbestrijding is de aanbesteding succesvol afgerond. Op basis van de reeds doorlopen aanbestedingsprocedure en aangezien de bedrijfszekerheid van de te vervangen bussen niet langer gegarandeerd is, is deze opdracht reeds gegund. In de begroting is rekening gehouden met een vervangingsbudget van € 130.000. Op basis van de aanbesteding is duidelijk geworden dat de vervanging van deze 2 voertuigen inclusief opbouw € 178.000 kost. Voor de meerkosten is een aanvullend krediet nodig van € 48.000. De hieruit voortvloeiende hogere kapitaallasten bedragen structureel € 5.278. Voor de vervanging van een aantal andere voertuigen waarop niet is ingeschreven wordt een nieuwe procedure opgestart.

Pumptrack Nieuwkuijk

Op 24 mei 2022 is door het college besloten om de ambtelijke organisatie opdracht te geven om verschillende initiatieven rondom de Wielerbaan op het sportpark de Heuvelen in Nieuwkuijk te ondersteunen, waaronder een pumptrack.

De kosten voor het realiseren van de pumptrack worden geraamd op € 168.950 excl. BTW. Vanuit het project Bewegen & Ontmoeten is er al een krediet beschikbaar gesteld op 27 juni 2023 en hiervan zal € 40.000 worden besteed aan de aanleg van de pumptrack. De initiatiefnemers hebben een succesvolle aanvraag gedaan bij het Beweeg- en sportakkoord voor € 16.529 excl. Btw. Vanuit de SPUK GALA is een bedrag van € 26.500 beschikbaar voor aanpassingen aan de leefomgeving. Hierdoor resteert een netto investering van € 85.921.

Er wordt een bruto krediet gevraagd van € 128.950. De kapitaallasten bedragen € 2.880 en zullen ten laste komen van het begrotingsaldo 2025.

5. Recapitulatie afwijkingen in budgetten begroting 2024

Hieronder staat een recapitulatie van de afwijkingen op budgetten ten opzichte van de begroting 2024.

Recapitulatie budgettaire effecten		(- = negatief effect)		Dekking t.l.v./aanwending t.b.v.		
Taakvel	Omschrijving	Bedrag effect		Aard effect I = incidenteel S = structureel	Saldo begroting/ onvoorzien	Reserves
		Inkomsten	Uitgaven			
	Programma Bestuur en beheer					
001	Vorming voorziening plus uren		€ 300.000-	I	€ 300.000-	
002	Voordeel documentenpiek		€ 30.000	I	€ 30.000	
003	Kosten inzake verkoop/herontwikkeling		€ 40.000-	I	€ 40.000-	
003	Kosten strategische aankoop en evaluatie pacht		€ 55.000-	I	€ 55.000-	
003	Verkoop gemeentelijke eigendommen	€ 200.000		I	€ 200.000	
	Programma Openbare orde en veiligheid					
110	Resultaat 2023 VRBN		€ 50.197	I	€ 50.197	
120	Uitvoering Wet betaalbare huur		€ 10.716-	S	€ 10.716-	
	Programma Verkeer en vervoer					
210	Restauratie rolpaarden kanonnen Vesting		€ 65.000-	I	€ 65.000-	
210	Hogere kosten onkruidbestrijding op verhardingen		€ 187.000-	I	€ 187.000-	
	Programma Economie en recreatie					
320	Vrijval verliesvoorziening n.a.v. wijziging rentetoerekening	€ 81.602		I		€ 81.602
340	Huur bezoekerscentrum	€ 25.000		S	€ 25.000	
570	Pumptrack kapitaallasten			S		
	Programma Onderwijs					
420	Hoger klokkuurvergoeding bewegingsonderwijs		€ 26.000-	I	€ 26.000-	
430	Lagere kosten voorschoolse voorziening peuters		€ 64.000	I	€ 64.000	
430	Huur doorgeefwinkel	€ 30.000		I	€ 30.000	
	Programma Sport en cultuur					
520	Hogere inkomsten klokkuurvergoedingen bewegingsonderwijs	€ 14.000		I	€ 14.000	
540	Hogere bijdrage Streekarchief Land van Heusden en Altena		€ 19.116-	I	€ 19.116-	
560	Openbare bibliotheken			S		
560	Huur bibliotheek Drunen	€ 62.000-		I	€ 62.000-	
570	Hogere kapitaallasten vervangingsinvesteringen Buitendienst		€ -	S	€ -	
	Programma Sociaal domein					
610	Hogere bijdrage geluidsisolerende maatregel De Steeg en de Haarstek		€ 200.000-	I	€ 200.000-	
610	Budget overheveling vluchtelingenopvang Oekraïne		€ 9.450.000	I	€ 9.450.000	
610	Minder kosten begeleiding statushouders		€ 140.000	I	€ 140.000	
610	Toezicht en handhaving aanpassing kwaliteitseisen kinderopvang		€ 2.645-	S	€ 2.645-	
640	Verwacht voordeel Baanbrekers 2024		€ 1.221.570	I	€ 1.221.570	
650	Participatiemiddelen		€ 489.000-	I	€ 489.000-	
650	Participatie		€ -	S	€ -	
650	Armoede		€ 62.000-	I	€ 62.000-	
	Alleenverdienersproblematiek		€ 36.280-	I	€ 36.280-	
660	Meerkosten woningaanpassingen WMO		€ 350.000-	I		€ 350.000-
660	Meerkosten hulpmiddelen WMO		€ 75.000-	I		€ 75.000-
660	Meerkosten vervoersvoorziening WMO		€ 60.000-	I	€ 10.000-	€ 50.000-
671	Meerkosten begeleiding WMO (SIEM)		€ 300.000-	I	€ 300.000-	
671	Minderkosten begeleiding WMO (PPP)		€ 150.000	I	€ 150.000	
672	Extra kosten Crossroads		€ 1.000.000-	I	€ 1.000.000-	
672	Meerkosten regionale jeugdhulp		€ 2.000.000-	I/S	€ 2.000.000-	
672	Meerkosten jeugd		€ -	S	€ -	
672	Indexatie WMO demografie		€ -	S	€ -	
710	Wet op de lijkbezorging		€ -	S	€ -	

Recapitulatie budgettaire effecten

Omschrijving	(- = negatief effect)		Aard effect I = incidenteel S = structureel	Dekking t.i.v./aanwending t.b.v.	
	Bedrag effect			Saldo begroting/ onvoorzien	Reserves
	Inkomsten	Uitgaven			
Programma Bouwen en wonen					
Implementatie omgevingswet		€ 184.000-	I	€ 184.000-	
Vrijval verliesvoorziening n.a.v. wijziging rentetoerekening	€ 221.903		I		€ 221.903
Meerkosten uitbesteding omgevingswet		€ 35.000-	I	€ 35.000-	
Hogere legesopbrengsten omgevingsvergunningen	€ 300.000		I	€ 300.000	
Algemene dekkingsmiddelen					
Effect wijziging toegerekende rente naar 0,6% neutrale financieringsstromen (GREXEN, riool en afval)	€ 442.625-		I	€ 442.625-	
Hogere inkomsten rente uit schatkistbankieren	€ 433.811		I	€ 433.811	
Vrijval onbenutte deel post onvoorzien		€ 100.000	I	€ 100.000	
Hogere inkomst OZB woningen	€ 60.000		I	€ 60.000	
Hogere inkomst OZB niet-woningen	€ 20.000		I	€ 20.000	
Uitkering gemeentefonds n.a.v. sept circulaire	€ 1.368.123		S	€ 1.368.123	
Uitkering gemeentefonds n.a.v. mei circulaire	€ 827.918		I	€ 827.918	
Verrekening gemeentefonds voorgaande jaren	€ 336.098		I	€ 336.098	
Overhead					
Stelpost verSAASing niet aangewend		€ 35.000	I	€ 35.000	
Hogere (juridische en fiscale) advieskosten	€ 50.000-		I	€ 50.000-	
Minderkosten contracten Microsoft	€ 40.000		I	€ 40.000	
Meerkosten implementatie nieuwe financieel systeem	€ 52.840-		I	€ 52.840-	
meerkosten inhuur externe projectbegeleiding	€ 45.000-		I	€ 45.000-	
meerkosten inhuur FB	€ 65.500-		I	€ 65.500-	
Begeleiding aanbesteding	€ 25.000-		I	€ 25.000-	
Heffing VPB					
Hogere VPB		€ 550.000-	I	€ 550.000-	
Totalen	€ 3.413.830	€ 4.995.670		€ 8.580.995	€ 171.495-

€ 8.409.500

mutatie reguliere algemene uitkering gemeentefonds en gelabelde uitgaven voor diverse programma's septembercirc
 mutatie reguliere algemene uitkering gemeentefonds en gelabelde uitgaven voor diverse programma's meicirc

Financieel effect heeft alleen op 2024 betrekking.

Financieel effect heeft betrekking op 2024 en verdere jaren. Het effect in verdere jaren kan echter per jaar verschillend zijn.

6. Stand van zaken majeure projecten

Gebiedsontwikkeling Oostelijke Langstraat (GOL)

Op 15 juli 2022 heeft Provinciale Staten het aangepast provinciaal inpassingsplan vastgesteld. De omgevingsdienst Brabant-Noord heeft op 25 juli 2022 de vergunning Wet natuurbescherming (Wnb) verleend. Beide zijn gewijzigd na de tussenuitspraak van de Raad van State eind 2021. Op 13 juni 2023 heeft de zitting bij de Raad van State plaats gevonden. Op 14 februari 2024 is er een tweede tussenuitspraak gedaan door de Raad van State. Hieruit volgden aanpassingen in de stukken. Provinciale Staten heeft eind mei 2024 de aangepaste stukken akkoord bevonden, waarna de aangepaste stukken bij de Raad van State zijn ingediend. Er zijn vier bezwaren ingediend tegen deze aangepaste stukken. Dit leidt medio december 2024 tot een nieuwe zitting. Daarna wachten we op een definitieve uitspraak.

Op het moment dat er een onherroepelijke uitspraak ligt van de Raad van State, stellen de provincie en de gemeenten Waalwijk en Heusden een voorstel op voor respectievelijk provinciale staten en de gemeenteraden voor het beschikbaar stellen van extra krediet. Dit is dan een formeel go- no go moment voor de volgende fase van het GOL. We hopen in Q1 2025 een onherroepelijke uitspraak van de Raad van State te mogen ontvangen. Als dit in Q1 2025 het geval is, dan zal de uitvoering in het najaar van 2025 kunnen starten.

Steenenburg

De plannen voor het Life Science Park zijn nog in ontwikkeling. De omgevingsvergunning voor het eerste gebouw wordt momenteel voorbereid en zal naar verwachting in het eerste kwartaal van 2025 worden aangevraagd.

De werkzaamheden voor de renovatie van het kasteel en de bouw van het hotel zijn gestart. Tegen de omgevingsvergunning van het hotel loopt nog een bezwaarprocedure. Eind 2024 neemt het college hierover de beslissing op bezwaar, waarna nog beroep mogelijk is.

De bouw van de Hofwoningen is gestart.

Voor de eerste twee appartementenblokken is de omgevingsvergunning in het derde kwartaal van 2024 verleend. Het eerste appartementenblok is vrijwel verkocht. Eind 2024 gaat het tweede blok in de verkoop. Vrijwel alle bouwkavels in het Zuiden van het landgoed zijn verkocht of gereserveerd.

Geerpark

De kunstbrug wordt op korte termijn opgeleverd en de omliggende bestrating en het aansluitend grondwerk worden momenteel aangepast. Het bestek voor de bruggen is aanbesteed en gegund. De omgevingsvergunning is verleend en onherroepelijk. Bij het Waterschap is de Watervergunning aangevraagd. Op deze water vergunning zijn reacties van omwonenden gekomen. Momenteel is het Waterschap deze reacties aan het beoordelen. De realisatie van bruggen is daardoor vertraagd. Het bestek voor het woonrijp maken van de laatste 2 plandelen: Nieuwe Morgen en Morgenstond wordt momenteel aanbesteed. De voorbereidingen om de huidige ontsluitingsweg Geerpark (nu nog bouwweg) definitief te gaan inrichten worden binnenkort opgepakt.

De bouwwerkzaamheden in 2C2 Nieuwe Morgen en 3B Morgenstond gaan voortvarend. De opleveringen worden eind 2025, begin 2026 verwacht. Hierna worden deze gebieden woonrijp gemaakt.

De Grassen

Vastgesteld bestemmingsplan: 2e fase

Zoals bij de 1e rapportage is aangegeven is er beroep ingesteld bij de Raad van State tegen zowel het bestemmingsplan als de hogere grenswaarden. Er is nog geen zittingsdatum bekend, wel heeft de Raad van State de StAB (Sichting Advies Bestuursrechtspraak) een advies laten opmaken. De StAB is een onafhankelijk en onpartijdig stichting die alleen door rechtbanken en de Raad van State kan worden ingeschakeld. De Raad van State heeft gevraagd om de feitelijke situatie en de voornaamste gevolgen voor verkeer en geluid te beoordelen aan de hand van de ingediende beroepen. Hiervoor is gesproken met alle reclamanten en de gemeente. De Raad van State gebruikt het verslag van de StAB om de behandeling verder voor te bereiden (voorstructureren). Het is verder nog niet bekend wanneer beroep dient bij de Raad van State.

Vorbereiding wijziging Omgevingsplan: 3e fase

Er is opdracht verstrekt aan een bureau om de wijziging van het Omgevingsplan voor fase 3 voor te bereiden. De beoogde oplevering in het vierde kwartaal van 2024 loopt vertraging op omdat in oktober 2024 een actualisatie van het verkeersmodel (BBMA) beschikbaar komt. De verkeersgegevens zijn ook input voor bijvoorbeeld stikstofberekeningen. Uiteraard wordt geprobeerd om vertraging tot het minimale te beperken en kan de planologische procedure Q1 2025 worden gestart. Dit is ook afhankelijk van de voortgang van de interne ontwikkeling van het benodigde planinstrument (omgevingsplan), alsmede capaciteit en prioriteit.

Woningbouwverdeling (programma)

De gesprekken met ontwikkelaar Van Wanrooij (bouwclaim) en Woonveste (corporatie) hebben nog niet geleid tot definitieve afspraken over de woningbouwverdeling welke tegemoet komt aan de woondeal. Vanwege de zeer dynamische ontwikkelingen op de woningmarkt is het lastig om op onzekerheden te anticiperen zoals het beroep bij de Raad van State. Streven is om begin 2025 aanvullende afspraken te maken met Van Wanrooij ten opzichte van de bouwclaim.

Uitgewerkt stedenbouwkundig plan/verkaveling en groeninrichting

De ontwikkeling van het stedenbouwkundig plan loopt nagenoeg samen met de afstemming over de verdeling van de woningbouwopgaaf. Er is een stedenbouwkundig voorstel waarin de woondeal is vertaald. Dat voorstel is onderdeel van de besprekingen over de invulling van het woonprogramma. Omdat het woonprogramma nog niet volledig is afgestemd, is het ook nog niet mogelijk gebleken om het stedenbouwkundig plan te vertalen in een definitieve verkaveling. Ook hiervoor is het streven is om begin 2025 afspraken te maken met Van Wanrooij. De groeninrichting is in voorbereiding in samenhang met de ontwikkeling van het stedenbouwkundig plan.

Definitief Ontwerp gereed Vijfhoevenlaan

Op basis van het Definitief Ontwerp is conform planning de aanbestedingsprocedure voor de Vijfhoevenlaan technisch in voorbereiding. De aanbestedingsprocedure zelf start niet voordat de gemeenteraad een besluit heeft genomen over het noodzakelijke uitvoeringskrediet. Dat besluit hangt samen met de einduitspraak van de Raad van State over de GOL.

Maatschappelijk Cluster

Het maatschappelijk cluster is onderdeel van de 2e fase van De Grassen. De verdere uitwerking hiervan betreft een zelfstandig project. De projectaanpak van deze ontwikkeling is separaat in voorbereiding.

Ecologische maatregelen

De (voorbereiding van) te treffen ecologische maatregelen is in uitvoering. Gedacht moet worden aan de inrichting van 'compensatiegebied' (de Driehoek) of plaatsen van uilen- en vleermuiskasten.

Sanering Japanse Duizendknoop

In een deel van het voorterrein van de loodsen aan de Vijfhoevenlaan is Japanse Duizendknoop aangetroffen. Dit betreft een invasieve exoot die bestreden moet worden. De sanering daarvan is inmiddels in uitvoering.

Verkoop gronden aan De Jonglaan

De verkoop van grond aan bewoners van de Jonglaan wordt in 2024 geheel afgerond. De contouren hiervan zijn in het veld zichtbaar, waaronder de tijdelijk verlegde waterloop die bij volledige ontwikkeling van De Grassen zal worden vervangen door een nieuw waterstructuur overeenkomstig het waterbeleidsplan.